

datum vergadering 19 september 2011

auteur A.W.M. Verhage

telefoon

e-mail

afdeling

IV

behandelend bestuurder

R.L. Boer

onderwerp

Transitie HWH en Tax-i

agendapunt

registratienummer

VOORSTEL AAN HET ALGEMEEN BESTUUR

Inhoud voorstel:

Voorstel ten aanzien van de Transitie van Het Waterschapshuis van stichting naar GR en de aanpak van TAX-i.

Probleemstelling:

Het Waterschapshuis is per 1-7-2010 overgegaan van een stichting naar een Gemeenschappelijke regeling conform de aanbevelingen van de commissie Vos. Zoals aangegeven in de begroting 2012 HWH duurt de transitie langer dan aanvankelijk beoogd in verband met het TAX-i project. De juridische transitie is daarom nog niet geheel afgerond. Het besluit hieromtrent stond gepland in een vergadering van het Algemeen Bestuur van Het Waterschapshuis op 15 juli 2011. In de ledenvergadering van de unie van waterschappen van 24 juni 2011 is besloten om de transitie van HWH en de besluitvorming rond het TAX-i project uit elkaar te trekken. Eerst besluitvorming rond het TAX-i project en vervolgens de transitie van HWH.

Gevraagd wordt kennis te nemen van:

1. De inhoud van deze notitie.
2. De procesbrief HWH over de voortgang transitie HWH en de aanpak proces TAX-i d.d. 14 juli 2011.
3. Het feitenrelaas m.b.t. Tax-i.
4. Besluit te nemen over het vervolg.

Eerdere besluiten / beleidskaders:

Waterschap Vallei en Eem:

18-02-2010: Goedkeuring oprichting Gr HWH en benoemen R.L. Boer als lid van het Algemeen Bestuur HWH.

16-04-2011: Indienen zienswijze begroting HWH 2012.

30-06-2011: Jaarrekening 2010 en transitie.

Waterschap Veluwe

03-03-2010: Goedkeuring oprichting Gr HWH.

12-05-2011: Indienen concept zienswijze begroting HWH 2012.

22-06-2011: Instemmen zienswijze begroting HWH 2012.

22-06-2011: Instemmen met concept begroting HWH 2012.

Oplossingsrichting en alternatieven:

Tijdens de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 24 juni 2011 is uitgebreid gesproken over de transitie van de stichting Het Waterschapshuis naar de gemeenschappelijke regeling (GR HWH). De volgende besluiten zijn genomen in de ledenvergadering:

1. Er zal door HWH een procesbrief worden verzonden naar de waterschappen over de voortgang van de transitie en de aanpak van het project TAX-i.
2. De besluiten over de transitie van HWH en de toekomst van TAX-i worden uit elkaar getrokken. Eerst zal besluitvorming plaatsvinden over de toekomst van TAX-i alvorens over te gaan tot transitie van stichting naar GR.
3. De Unie van Waterschappen en de ledenvergadering zal dit proces faciliteren

Procedurebrief HWH 12 juli 2011

Conform het besluit in de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 24 juni 2011 heeft HWH op 12 juli 2011 een procesbrief verzonden waarin een procedurevoorstel wordt gedaan voor de transitie van HWH, rekening houdend met de situatie van het project TAX-i (zie bijlage1).

Samengevat staat hierin het volgende:

- Ten behoeve van de besluitvorming rond TAX-i zal HWH een feitenrelaas opstellen inclusief toekomstige scenario's voor TAX-i en dit rond 18 augustus aan de waterschappen sturen.
- Eind september zal de Unie een ledenraadpleging organiseren waar alle waterschappen gevraagd wordt hun zienswijze op de scenario's voor TAX-i en de transitie aan te geven.
- Op basis hiervan maakt HWH een finaal voorstel ten aanzien van de toekomst van TAX-i en de gevolgen voor de transitie.

Feitenrelaas TAX-i 29-08-2011

In de procedurebrief van HWH d.d. 24 juni 2011 is door HWH aangegeven dat rond 18 augustus een feitenrelaas zou worden verzonden aan de waterschappen inclusief toekomstige scenario's voor

TAX-i. Dit feitenrelaas (bijlage 2) over het project TAX-i is 29 augustus naar de leden van het algemeen bestuur van HWH en de dijkgraven verzonden.

De geschiedenis van Taxi-i en scenario's, waarin diverse mogelijkheden worden uitgewerkt. HWH heeft aangegeven dat vertrouwelijkheid met betrekking tot het feitenrelaas Tax-i niet wordt geëist maar wel wordt gevraagd aan de waterschappen. Contractueel is vastgelegd dat HWH en Logica geen strategische informatie naar buiten brengen zonder hun uitdrukkelijke wederzijdse toestemming. Tevens kan het openbaar maken van het feitenrelaas tot een verzwakking leiden van de juridische positie van HWH.

Het feitenrelaas TAX-i

Het feitenrelaas zoals toegezonden door HWH op 29 augustus is zowel integraal, als samenvatting toegevoegd.

Uit het feitenrelaas (zie voor de samenvatting bijlage 2a en voor het geheel bijlage 2b) komt het beeld naar voren van een leverancier die zich verslikt heeft in de complexiteit van het project. Daarnaast is het programma van eisen gedurende het project veranderd. De oorspronkelijke WDB is veranderd in een ODB inclusief aansluiting op de basisregistraties en gemeentelijke functionaliteit en drinkwaterfacturatie is toegevoegd. Het wijzigen van de functionaliteit gedurende een project is een belangrijke faalfactor van een ICT project. Tevens is de projectleiding vanuit HWH niet in alle gevallen adequaat geweest. Beide partijen zijn in een relatief vroeg stadium tegenover elkaar in plaats van naast elkaar komen te staan, hetgeen de nodige extra inspanningen

met zich heeft meegebracht. Duidelijk moge zijn dat het voor de waterschappen grote TAX-i project voor de leverancier niet als belangrijk genoeg werd gezien.

In het feitenrelaas wordt tevens duidelijk waar de kostenverhogingen door werden veroorzaakt. Tevens wordt duidelijk dat naast de kosten voor de leverancier HWH nog veel bijkomende kosten heeft gemaakt. Het betreft hier de kosten voor de aanbesteding, het testen en testfaciliteiten, bouwrente en juridische kosten.

Scenario's m.b.t. TAX-i

Stoppen met TAX-i

Stoppen door procederen.

Bij het stoppen door procederen is het risico van verlies van het proces aanwezig, ondanks de aandacht die door HWH is besteed aan het bestendigen van de juridische positie in overleg met de landsadvocaat. In het worst case scenario zal 24,7 miljoen euro moeten worden betaald door de waterschappen. Voor waterschap Veluwe gaat het om € 769.991 en waterschap Vallei en Eem om € 791.206.

Stoppen door afspraken met Logica

Dit scenario kan goedkoper zijn dan stoppen middels een juridische procedure. Het is van strategisch belang dat HWH eigenaar wordt van de rechten op de ODB. Bij een eventueel toekomstig besluit om een "ODB-achtig" product te laten bouwen, zou het belemmerend kunnen werken als HWH niet het intellectueel eigendom van de ODB heeft verworven. In het worst case scenario zal hiervoor de prijs moeten worden betaald die overeenkomen met de hierboven genoemde bedragen (Vallei en Eem: € 791.206,- en Veluwe: € 769.991,-). Voordelen zijn dat de afwikkeling vlotter zal verlopen dan bij een juridische procedure, dat er daadwerkelijk iets gekocht wordt en beperking van de imagoschade.

Door HWH is geconcludeerd dat de kansen van HWH redelijk zijn om ontbinding van de contracten te vorderen en te winnen. Voor een kostenscenario adviseert HWH uit te gaan van het worst case scenario. HWH geeft tegen de achtergrond van verplichte aansluiting van de basisregistraties het nut van een ODB in overweging mee bij de beoordeling van de verschillende scenario's. HWH onderkent dat er m.b.t. de verplichte aansluiting van de basisregistraties wellicht andere mogelijkheden zijn. Maar deze zijn niet onderzocht, nog getoetst op de eisen die waterschappen daaraan willen stellen.

Doorgaan met TAX-i

Een aantal waterschappen hebben aangegeven uit het project te willen stappen en te willen afrekenen. Daarnaast zijn er veel waterschappen die een aanbesteding voor een belastingsysteem zijn gestart of inmiddels hebben afgerond. Ook Lococensus/Tricijn heeft inmiddels een aanbesteding afgerond en gestart met de implementatie van een oplossing van Centric. Er zijn een aantal waterschappen die het besluit om te stoppen nog niet hebben genomen. Indien een aantal waterschappen door willen gaan wordt door HWH voorgesteld om eerst onderling af te rekenen. De kosten die daarna worden gemaakt zullen gedragen worden door de waterschappen die doorgaan. De kosten van een herstart van het project zijn moeilijk te bepalen. Het HWH heeft gekozen voor een rekenmodel met 10, 15, 20 en 25 waterschappen. De kosten voor een doorstart worden door HWH geschat op 18,8 miljoen euro. HWH verwacht dat er geen nieuwe aanbesteding nodig zal zijn omdat HWH eigenaar van het contract met Logica is. Indien voor 31 december overeenstemming is bereikt over de toekomst van TAX-i kan de eerste verrekening

plaatsvinden per 31 december 2011. Voor waterschap Veluwe gaat het dan om een bedrag van € 435.691 en voor waterschap Vallei en Eem om een bedrag van € 466.461

*Hoe wordt rekening gehouden met MVO:
(zie het MVO-kompas op intranet)*

Niet van toepassing

Consequentie van de besluitvorming voor geld, personeel en organisatie, OR, communicatie:

Het opnemen van een bedrag in de voorziening (Vallei en Eem: € 791.206,- en Veluwe: € 769.991,-)

Risico's en hoe die te beperken:

Het risico bedraagt maximaal (exclusief de gevolgen van eventuele claims) voor Vallei en Eem: € 791.206,- en voor Veluwe: € 769.991,-

Voorstel Dijkgraaf en Heemraden:

- Gezien de huidige stand van zaken wordt geadviseerd om (in principe) te stoppen met TAX-i én de ODB.
- Indien bovenstaand besluit genomen wordt, het verlies (zonder claims: Vallei en Eem: € 791.206,- en Veluwe: € 769.991,-) op te nemen als een voorziening. Indien bovenstaand besluit (nog) niet genomen wordt de bedragen op te nemen in de risicoparagraaf.
- Om de afwikkeling van het traject te vergemakkelijken wordt geadviseerd om het dossier over te dragen aan de Gemeenschappelijke Regeling en de coördinatie van de afhandeling bij de GR neer te leggen.
- Aan het Waterschapshuis wordt gevraagd om een stevige brief te verzenden aan Logica. De inhoud van deze brief wordt opgesteld in overleg met de landsadvocaat. Deze brief dient echter wel ruimte te laten om er gezamenlijk uit te komen. Indien dat niet op korte termijn mogelijk is zal er een juridisch traject volgen. Binnen de onderhandeling wordt een duidelijk streep getrokken bij de geclaimde kosten voor beheer en onderhoud.
- In het komende traject zullen inspanningen geleverd worden de gezamenlijkheid gezicht binnen de Lococensus-Tricijn waterschappen.
- Op 14 oktober zullen Gerard van de Brandhof en Roel Boer aanwezig zijn om de laatste stand van zaken door te nemen. Zij zijn gemandateerd om bovenstaand advies/besluit over te brengen.
- Vervangende functionaliteit wordt zoveel mogelijk gezocht in de gezamenlijkheid binnen HWH. Daarbij wordt tevens gekeken naar koploperwaterschappen. Een centrale implementatie heeft hierbij de voorkeur.
- Een verdere behandeling van dit onderwerp binnen de colleges van D&H van beide waterschappen

Bijlage(n)

1. Procesbrief HWH over voortgang transitie HWH en aanpak proces TAX-i
2. Feitenrelaas m.b.t. Tax-i (vertrouwelijk), zowel de samenvatting (2a) als het integrale document (2b).

mr. G.P. Dalhuisen,
secretaris

drs. J.M.P. Moons,
dijkgraaf

Beslissing bestuur:

Bijlage 2A: Samenvatting feitenrelaas

- begin 2005: Unie stelt adhoc werkgroep "Samenwerking belastingen" in om de verschillende samenwerkingsmodellen op belastinggebied te verkennen en concrete aanbevelingen voor verdere samenwerking te doen
- Zomer 2005. Business Case Belastingen. Kosten 10,4 miljoen. (Deze BC ging uit van een WDB (niet ODB) en er was geen rekening gehouden met gemeentelijke functionaliteit noch drinkwaterfacturatie)
- september 2005: opdracht door Taskforce ICT en de VDW voor een businesscase Het Waterschapshuis 'Rendement stuurt Samenwerking', waar businesscase belastingen onderdeel van is.
- december 2005: Start van Het Waterschapshuis als regie-, beheer en uitvoeringsorganisatie op het gebied van digitale informatievoorziening van de waterschappen.
- maart 2006: besluit commissie BCF van de Unie van waterschappen dat op het gebied van belastingen voortvarend gewerkt moest worden aan de samenwerking van de waterschappen binnen HWH
- medio 2006: instellen expertgroep belastingen door HWH
- juli 2006: analyse expertgroep m.b.t. een belastingapplicatie en de aansluiting op de basisregistraties
- september 2006 waterschappen geven aan mee te willen werken aan het initiatief m.b.t. een belastingapplicatie en de aansluiting op de basisregistraties.
- medio 2006: bijstelling businesscase belastingensysteem op basis van input expertgroep (€ 6 miljoen euro voor het gehele systeem en € 2,7 miljoen voor beheer en onderhoud voor drie jaar)
- januari 2007: oprichting projectorganisatie. Instelling stuurgroep en daadwerkelijke start project. Deelname door 24 waterschappen. Gewenste datum ingebruikname belastingensysteem 1-1-2009.
- mei 2007: publicatie bestek. Drie percelen 1. een waterschapsdatabase (WDB later ODB), perceel 2 een universeel belastingensysteem (UBS) en perceel 3 een Enterprise Service Bus (ESB)
- augustus 2007: voorlopige gunning project aan Logica
- oktober 2007: communicatie HWH naar waterschappen dat inschrijfbetragingen hoger zouden gaan uitvallen in verband met een nieuw platform de waterschapsdatabase en een verbindingsbus (ESB)
- november 2007: definitieve gunning aan Logica nadat Waterschapshuis in een kort geding, die door twee partijen was gestart, door de rechter op alle punten in het gelijk is gesteld.
- december 2007: instelling "begeleidingscommissie Belastingen" door HWH met als taak om een belastingensysteem, een adequaat functioneel beheer en de implementatie in te richten
- 2008: op het gebied van belastingen (UBS verloopt het project volgens plan. Wel ontstaat er discussie over meerwerk. Op het gebied van de WDB ontstaan problemen. De projectorganisatie is het niet eens met het meerwerk. Uiteindelijk wordt HWH en Logica het eens over het meerwerk en uitloop van twee maanden tot implementatie van 1 maart 2009. In oktober werden testen voorbereid. Echter de UBS software werd gedeeltelijk geleverd en de acceptatietesten van de WDB draaide op een mislukking uit.
- januari 2009: HWH geeft aan Logica aan dat zij in verzuim is. Een rechtszaak dreigt en project komt tot stilstand tot maart 2009.
- februari/maart 2009 Nieuwe afspraken worden gemaakt door HWH met Logica. Logica zal een nieuwe WDB (omgedoopt tot overheidsdatabase ODB) bouwen. Claims van HWH worden niet ingetrokken maar uitgesteld tot project is afgerond.
- april 2009: vaststelling kaderdocument ODB. Oplevering ODB: 1 september 2009.

- mei 2009: datum oplevering blijkt wederom niet haalbaar. Gesprek HWH met bestuursvoorzitter Logica in London. Overeengekomen werd dat 1 januari 2010 de leveringsdatum zou worden.
- augustus 2009: Logica geeft wederom aan niet aan de planning te kunnen voldoen.
- november 2009: wederom wordt een nieuwe planning overeengekomen met Logica. Vanaf januari 2010 tot 18 juni 2010 zou alles in stappen worden opgeleverd, waarnaar het systeem op januari 2011 in gebruik zou kunnen worden genomen.
- mei 2010: opnieuw vind een gesprek plaats met de bestuursvoorzitter van Logica nadat tijdens een levering blijkt dat de kwaliteit niet toereikend is.
- juni 2010: een succesvolle implementatie van het systeem op 1 januari 2011 blijkt niet mogelijk door verdere verschuiving in de planning. Logica wordt door HWH opnieuw in gebreke gesteld.
- juli 2010: aan Logica wordt gevraagd om met een realistische planning te komen. Logica geeft vervolgens aan dat een incrementele oplevering van het systeem mogelijk is per 1 januari 2011. Deze planning wordt door HWH als niet realistisch beschouwd omdat er niet voldoende tijd rest voor de waterschappen om te testen en te accepteren.
- augustus 2010: Logica geeft aan dat project wordt bevroren en eist o.a. afspraken over meerwerk, project governance en performance testers HWH. HWH geeft vervolgens bij Logica aan dat Logica in verzuim is en stelt wederom Logica in gebreke. Tevens sommeert HWH Logica om met een nieuwe planning te komen. In augustus vindt een gesprek plaats met de CEO van Logica.